Evropska komisija objavila jesenji krug makroekonomskih projekcija, uključujući i projekcije za zemlje kandidate

Evropska komisija (EC) je 17.11.2026. godine objavila izvještaj o jesenjem krugu projekcija za 2026. godinu[1]. Pretpostavke za projekcije, i preliminarne projekcije za zemlje kandidate se diskutuju sa predstavnicima zemalja kandidata, u pravilu centralne banke i ministarstva finansija, na radnim sastancima u Briselu mjesec dana prije objave proljetnog i jesenjeg kruga srednjoročnih makroekonomskih projekcija. Posljedično, i kalendar objave srednjoročnih makroekonomskih projekcija Centralne banke Bosne i Hercegovine (CBBiH) je usklađen sa kalendarom objave EC.

Ekspertski sastanci na horizontalnom nivou, na temu makroekonomskih projekcija, služe kako bi se, u otvorenoj atmosferi, diskutovalo o očekivanjima EC vezano za globalnu ekonomiju, i makroekonomske trendove u EU. Na bilateralnim sastancima između predstavnika EC i zemalja kandidata za članstvo se razgovara o makroekonomskim trendovima u zemlji kandidatu, i efektima globalnih i trendova u EU na ekonomiju zemlje kandidata. Na bilateralnim sastancima se suočavaju preliminarne projekcije EC i predstavnika institucija zemlje kandidata, i diskutuje se o eventualnim različitim pogledima EC, monetarnih i fiskalnih vlasti zemlje u pogledu trenutnog stanja i očekivanih trendova u ključnim makroekonomskim kategorijama. U tom smislu, bitno je razumjeti kako je malo vjerovatno da će sve projekcije, po svim kategorijama biti identične. Međutim, bitna je usklađenost putanje projekcija, da razlike u nivoima nisu značajne, te da postoji konzistentnost u trendovima između makroekonomskih varijabli. U suštini, žele se uporediti viđenja EC, monetarne i fiskalne politike u pogledu makroekonomskih trendova zemlje kandidata u srednjem roku.

Tabela 1 ispod daje prikaz projekcija stopa rasta realnog BDP-a, komponenti BDP-a, i inflacije za Bosnu i Hercegovinu, pa period 2026. – 2028. godina, a koju su objavile EC i CBBiH[2]. I CBBiH i EC revidirale su naviše i projekcije ekonomskog rasta i inflacije za 2026. godinu, u odnosu na proljetni krug projekcija, i vrlo su usklađene u pogledu nivoa. U oba izvještaja se naglašava rizik da bi inflacija mogla biti dodatno revidirana naviše, ali i kako su smanjenje

[1] https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/autumn-2026-economic-forecast-shows-continued-growth-amid-higher-inflation_en

[2] https://www.cbbh.ba/press/ShowNews/1824?lang=bs

produktivnosti i trendovi na tržištu rada neki od ključnih razloga relativno skromnog očekivanog privrednog rasta u srednjem roku.

Tabela 1: Poređenje jesenjeg kruga projekcija EC za BiH i projekcija CBBiH

						godišnje promjene, %
	EC			CBBiH		
	2026	2027	2028	2026	2027	2028
BDP	**2,3**	**2,5**	**2,5**	**2,3**	**3,2**	**3,5**
Lična potrošnja	3,0	2,5	2,3	2,3	2,4	1,7
Javna potrošnja	3,0	2,5	2,0	2,4	2,0	1,5
Investicije	4,0	3,0	3,5	3,1	5,2	4,6
Izvoz	3,0	2,7	2,5	2,6	6,6	4,8
Uvoz	4,4	2,5	2,3	2,9	5,3	2,2
Inflacija potrošačkih cijena	**5,0**	**3,7**	**2,0**	**5,1**	**2,8**	**2,3**

Izvor: CBBiH, EC.

U pogledu naredne dvije godine, ne očekuje se značajno ubrzavanje ekonomskog rasta, iako je CBBiH, trenutno, nešto optimističnija. U modelu koji je razvila i koristi CBBiH, koji je ista vrsta ekonometrijskog modela koji koristi EC, fiskalni sektor je egzogeniziran. Drugim riječima, model ne proizvodi projekcije fiskalnih varijabli, prvenstveno javne potrošnje i javnih investicija (koje su sastavni dio investicija u tabeli iznad), nego preuzima vrijednosti iz Globalnog fiskalnog okvira, koji ponekad i značajno kasni sa objavom. Posljedično, stope godišnjih promjena u javnoj potrošnji, a donekle i investicijama se mogu značajno razlikovati. Pored očekivanja nešto snažnijeg rasta osobne potrošnje (mada, treba imati u vidu da razlika nije niti u jednoj godini projekcijskog horizonta niti jedan procentni poen), EC očekuje nešto slabiji rast investicija, u odnosu na projekcije CBBiH. CBBiH, sa druge strane, očekuje relativno ujednačen priliv stranih investicija, i intenziviranje domaćih privatnih investicija, što će rezultirati rastom izvoza, koji je dodatno potpomognut očekivanim jačanjem ekonomske aktivnosti u zemljama glavnim trgovinskim partnerima. U odnosu na EC, u CBBiH očekujemo nešto snažniji uvoz, koji obuhvata i uvoz radi dorade i dodatne obrade, radi ponovnog izvoza.

Ukratko, osnovni projekcijski narativi u EC i CBBiH ne rezultiraju divergentnim trendovima u očekivanim trendovima u makroekonomskim varijablama, niti značajnim odstupanjima u pogledu procijenjenog intenziteta ekonomske aktivnosti. EC očekuje kako će inflacija u BiH biti nešto viša u odnosu na projekcije CBBiH u 2027. godini. Sa jesenjim krugom srednjoročnih makroekonomskih projekcija, CBBiH je iskomunicirala kako su faktori koji bi mogli rezultirati

korekcijom projekcije inflacije za 2027. godinu već sa proljetnim krugom projekcija znatno izraženi. Sa višom inflacijom potrošačkih cijena, izvjesno je kako će deflatori za neke od komponenti BDP-a biti revidirani naviše, što bi moglo približiti CBBiH projekcije ekonomske aktivnost i za 2027. i 2028. godinu nivoima koje je upravo objavila EC. Dodatni faktor koji bi mogao rezultirati rastom proizvođačkih cijena u BiH je dalji rast nominalnih plata, ali i troškova električne energije, što bi moglo dodatno sniziti projicirane stope rasta izvoza u proljetnom krugu projekcija CBBiH. Posljedično, stopa rasta realnog BDP-a bi mogla dodatno konvergirati ka stopi koju je upravo objavila EC.